

venditione talis rei: nam in venditione non potest haberi respectus ad benedictionem; in commutatione vero unius grani benedicti pro alio potest haberi hic respectus, quia possum intendere dare hoc spirituale pro illo spirituali, et pro grano non benedicto non darem. Denique esto non simus domini, sumus dispensatores horum honorum, præsertim eorum quæ ab unoquoque privatim possidentur, quorum habemus liberam administrationem in his omnibus, quæ vel eorum reverentia, vel superiorum legibus non repugnant. Et ita possumus ea libere donare, quantum est ex hoc capite. Ita ergo possumus illa inter se commutare, quia hæc commutatio horum honorum quadam dispensatio illorum est; et quando spirituale pro spirituali commutatur, nulla est indecentia, nec prohibitio ex lege divina; et ideo nisi intercedat lex humana, nulla est ratio simoniæ.

7. *Solvitur prima confirmatio.*—*Instantia.* Ad fundamentum Adriani jam responsum est: ad primam vero confirmationem a nobis additam respondetur, tribus modis posse fieri hanc commutationem. Primo, si intercedat mutua obligatio ad aliquid spirituale pro alio faciendum, et tunc spirituale datur pro spirituali, et obligatio pro obligatione, et sic servatur proportio. Secundo, si tantum intercedat reciproca traditio de præsentis rei sacræ pro sacra, seu actionis spiritualis pro actione. Tertio, si unus statim dat vel facit, ut alter postea recompenset; et tunc dicunt aliqui commutationem fieri inter res spirituales, obligationem autem ejus, qui statim rem non exhibet, non esse pretium rei spiritualis quam accipit, sed necessariam quamdam conditionem, quæ ex dilatione solutionis nascitur. Sed instari potest ex materia de usura: nam sequitur, posse exigi ab alio propter mutuum, ut se obliget ad mutuandum in futurum. Sequela patet, quia etiam ibi dicam mutuum præsens non dari nisi pro mutuo futuro; obligationem autem non esse pretium mutui, sed necessariam conditionem, quæ ex dilatione alterius mutui sequitur. Addendum ergo est, in præsentis materia illam obligationem etiam reputari quid spirituale, et propterea non esse pretio æstimabilem per se loquendo, quia tanquam omnino unum cum re spirituali tradenda vel facienda computatur. Sicut quando quis ex mutuo manet obligatus ad solvendum, non est obligatio æstimabilis distincto pretio ab ipso capitali. Quia ergo hic pretium spirituale (ut sic dicam), postea solvendum,

spirituale est, ideo etiam obligatio, quæ ex commutatione intrinsece nascitur, tanquam spirituale quid reputanda est, ut in superioribus dixi. Unde in prædicto casu non posset pretio redimi aut vendi sine simonia. Quod autem interdum possit esse temporaliter onerosa, accidentarium est, semperque intelligendum est obligare sine gravi incommodo.

8. *Commutare beneficium pro calice simonia est ex natura rei.*—Ad ultimam confirmationem de commutatione beneficii pro calice pretioso, respondeo negando sequelam: est enim talis commutatio simoniaca ex natura rei, quia revera non spirituale pro spirituali, sed temporale pro spirituali datur. Unde oportet in hac commutatione maxime observare, an commutatio fiat inter res mere spirituales, vel inter res mistas ex spirituali et temporalibus; nam in prioribus nullum est periculum simoniæ ex parte materiæ, quia licet contingat unam esse digniorem alia, semper sunt ejusdem ordinis, ut si duo sacerdotes conveniant: Ego tibi poenitentiam ministrabo, tu da mihi Eucharistiam; et sic de similibus. In aliis vero mistis, aliquid potest esse periculi, ne fortasse excessus in re temporalis per spiritualem compensetur, ut si quis rosarium benedictum pretiosæ materiæ tribuat pro vili, quia habet majores indulgentias, non carebit labe simoniæ, nam censeretur emere spirituale, et alter vendere. Oportet etiam servare proportionem, quia temporale potest esse annexum spirituali antecedenter et consequenter, et quando temporale se habet antecedenter, semper est per se vendibile, non vero quando se habet consequenter, ut supra dictum est. Hinc ergo fit ut sacrum pro sacro, si in utroque temporale est annexum antecedenter, optime commutetur, ut calix pro calice; et tunc si in materia sit inæqualitas, potest fieri pecunia recompensatio, quia tota materia vendi posset; si vero in spirituali sit inæqualitas (sicut de indulgentiis dicebamus), nulla potest intendi recompensatio, sed gratis condonandus est excessus. At vero si commutarentur spiritualia, quæ habent temporalia annexa consequenter (etiam seclusa prohibitione Ecclesiæ), licet in temporalibus esset inæqualitas, non posset temporalis pretio compensari, quia necessario emeretur spirituale, a quo pendent, juxta superius dicta, quæ etiam latius sequenti capite dicemus. Atque hinc fit ut spirituale, cui antecedenter est annexum temporale, commutari non possit, etiam ex natura rei, pro spirituali, cui sunt annexa temporalia consequenter,

CAPUT XXXI.

UTRUM IN SPIRITUALIUM COMMUTATIONE, PRÆSERTIM BENEFICIORUM, POSSIT VERA SIMONIA COMMITTI, SALTEM CONTRA ECCLESIASTICUM JUS?

1. *Preponitur pars negativa.*—Videri potest non esse possibilem talis simoniæ modum, quia non potest esse simonia, nisi verum pretium interveniat; sed per jus positivum fieri non potest, ut res spiritualis habeat veram rationem pretii; ergo nec potest fieri ut talis commutatio sit simoniaca. Major patet ex dictis, quia sine pretio non est venditio, nec sine venditione simonia. Minor etiam patet, quia de ratione pretii est, ut sit res temporalis et materialis, ut etiam ostensum est. Et declaratur, quia si res illa, pro qua altera spiritualis datur, in se non est pretio æstimabilis, jam non æstimatur pretio res altera, quæ pro illa datur, et consequenter ibi non intervenit deformitas simoniæ. At Ecclesia per suam prohibitionem non potest facere, ut res spiritualis, temporalis fiat, vel pretio æstimabilis; ergo nec potest facere ut commutatio rerum spiritualium inter se, cum proportione facta, sit simonia. Atque hanc partem defendit Durandus, cum quo cap. 8 disputatum est.

2. *Sententia asserens omnem commutationem rei spiritualis pro alia simoniacam esse ex jure ecclesiastico.*—Aliunde vero apparet, ex jure ecclesiastico factum esse ut omnis commutatio rei spiritualis pro alia etiam spirituali, simoniaca sit. Probat, quia in jure omnis pactio in distributione seu traditione spiritualium rerum prohibetur; ergo etiam pactio de dando spirituali pro spirituali prohibita est, quia ubi jus non distinguit, neque nos distinguere debemus. Antecedens constat ex c. ult. de Pactis, et ex c. *Præterea*, 2, de Transact., cap. *Tua nos*, de Simon., cum similibus, in quibus omnis pactio in spiritualibus absolute et simpliciter improbat. Atque hanc sententiam docuerunt aliqui Canonistæ, in dicto cap. ult. de Pactis, ut Cardin., Imol., Anton. Tribui etiam solet Navarro, d. cap. 23, num. 100, vers. 2. Sed revera illam non docet, ut videbimus.

3. *Non repugnat hanc commutationem esse simoniacam, solum quia fit contra prohibitionem Ecclesiæ.*—Dico ergo primo: non repugnat, commutationem spiritualis pro spirituali, aliter factam quam legibus ecclesiasticis permissa sit, vere ac proprie esse simoniacam,

ter, ut calix pro beneficio. Quia quando temporale antecedenter se habet, id, quod primo et quasi fundamentaliter datur, est temporale, quod etiam in tali re est vendibile; in alia vero re, in qua temporale est consequens ad spirituale, quod primo et per se datur, est spirituale; et ita tunc emeretur spirituale unius pro temporali alterius. Oportet ergo servare proportionem, ita ut vel spiritualia, quæ commutantur, pura sint; vel, si habeant temporalem annexum, in utroque sit antecedenter, vel in utroque consequenter, et ut non misceatur compensatio temporalis pro spirituali.

9. *Vana judicatur illa questio, an possit cum Deo simonia committi.*—Tandem ex dictis intelligi potest, vanam esse questionem, an possit cum Deo ipso simonia committi, offerendo illi aliquid temporale opus ad emendum ab ipso sua dona, vel mirabilia opera, ut sanitatem extraordinario modo restitutam propter eleemosynam, vel aliquid hujusmodi. Certum est enim, in his promissionibus, et quasi pactis, seu votis conditionatis cum Deo, vel Sanctis, nullam esse simoniam: tum quia id quod offertur semper est spirituale obsequium; nam, licet opus promissum, vel bona materialia et temporalia videantur, offeruntur semper ut spiritualia obsequia; et ita semper spirituale pro spirituali commutatur; tum etiam quia nec ibi esse potest simonia realis, vel conventionalis secundum rem, cum Deus sit dominus omnium, et possit de omnibus disponere prout voluerit; nec etiam ex parte hominis potest esse mentalis, vel attentata simonia, sicut fuit in Simone Mago, quia etiam petit ab omnium domino, et cum eo negotiatur, et illi offert dona ab ipso accepta, non ut materialia pretia, sed ut spiritualia obsequia; vel etiam potest offerre ut merita, vel ut satisfactiones, aut de congruo, aut de condigno, et obligationem ad illa etiam offerre potest ut specialem cultum religiosum. Nec potest quis esse tam stolidus (nisi sit infidelis valde rusticus), qui putet aliter posse a Deo emi ejus beneficia, ut illi offerat pecuniam, vel aliquid æquivalens, in pretium. Quapropter nulla distinctione hic opus est, nec majori discussione. Nec oppositum dixit Innocentius, qui citari solet in c. *Scriptura*, de Voto; nam, licet prius in contrarium argumentetur, postea veritatem statuit, quam ibi Abbas et alii sequuntur. Et fortasse in sequenti volumine, agentes de voto, plura de hoc puncto dicemus.

solum quia contra Ecclesiae prohibitionem fit. Hanc assertionem tradidimus supra, c. 8, in generali; hic vero ad particulares materias applicanda est. Illam ergo docet Navar., dicto vers. 2, refertque pro illa Sylvestrum, verb. *Simoniam*, quaest. 13, verb. 4; Angel., *Simoniam*, 3, numero 3. Idem tenet Sylvester verb. *Permutatio*, 2, quaest. 4. Et in beneficiis id docent communiter Canonistae, in cap. *Quaesitum*, de Rerum permutat., et in cap. *Ex parte*, 1, de Officio delegat. Et sumitur ex D. Thom., dicta quaest. 100, art. 1, ad 5. Tenet Paludan., 4, distinct. 25, q. 5. Et idem sentiunt Major, Richard., Argent. et alii, solo Durando excepto; Soto, dicta quaest. 5, a. 2; Victor., d. num. 17. Qui omnes fere in beneficiis loquuntur, et ab illis sumi potest generale argumentum. Nam beneficium ecclesiasticum simpliciter est quid spirituale, et ideo commutatio unius pro alio, si pure fiat, id est, sine adjectione, vel reservatione alicujus temporalitatis, sed simpliciter unum pro alio conferendo, ex vi solius juris divini simonia non est, juxta dicta in cap. praec. Et nihilominus per Ecclesiam facta est simoniaca, si absque auctoritate praelati per solam pactio- nem privatorum beneficiarum fiat, ut nunc supponimus, et in sequenti assertionem ostendemus; ergo.

4. *Enodatur dubium circa communem rationem beneficiarum.* — Sed fortasse aliquis dubitabit in hoc exemplo, quia permutatio beneficiarum privata auctoritate, non tantum ecclesiastico jure prohibita est, sed etiam divino, supposita tali beneficiarum institutione; quia beneficium ex natura sua, quam habet a tali institutione, postulat auctoritatem superioris, ut alteri conferri possit. Sed hoc non obstat: nam aliud est considerare impossibilitatem, ut sic dicam, translationis beneficii in alium, et receptionem beneficii alterius privata auctoritate; aliud vero est considerare pactio- nem et permutationem privatorum inter se. Nam prior actio, vel potius conatus, per se et natura sua illicitus est et sacrilegus; tum quia illo spiritualia indigne tractantur, et usurpantur, ac conferuntur, totumque factum irritum est natura sua; tum etiam quia est injustitia usurpatae jurisdictionis; nam beneficiarum collatio et institutio ad solum praelatum, ratione jurisdictionis suae, pertinet. Tamen in eo ut sic non est simonia: quia ibi non consideratur ratio venditionis, vel permutationis, sed iniquae intrusionis. Est ergo illud sacrilegium alterius rationis contra divi-

num jus, supposita institutione, quam suo jure postulat beneficiarum finis, et natura. At vero sine hoc sacrilegio posset intelligi commutatio unius beneficii pro alio, ex conventionem partium inter se, obtinendo postea collationem et institutionem a praelato, nec sciente, neque approbante contractum permutationis inter ipsos factum, et in hoc dicimus non inveniri simoniam contra jus divinum, et fatentur omnes Doctores citati, et alii quos referemus, et probant adducta superiori cap. Et solet confirmari, quia si illa permutatio esset de se mala, etiam nunc fieri non posset auctoritate praelati, quod falsum esse constat. Sed quantum vim hoc habeat, statim dicemus. Sic ergo exemplum illud recte probat conclusionem.

5. *An sit aliqua peculiaris ratio, ut fiat prohibitio in spiritualibus quibus temporalia sunt annexa, et non in aliis spiritualibus.* — *Resolvitur.* — Sed ulterius considerari potest in hoc exemplo, et similibus, in quibus temporalia sunt spiritualibus connexa, speciale rationem inveniri, ob quam in eis merito fieri possit prohibitio, quae non invenitur in aliis spiritualibus rebus; unde inferri posse videtur non esse assertionem extendendam ad materias pure spirituales. Declaratur, quia in beneficiis, licet titulus sit spiritualis, proventus sunt temporales, et sunt ita spiritualibus functionibus annexi, ut ex illis necessitate quadam dimanent; unde facile fieri poterit, ut in commutationibus talium spiritualium rerum major ratio temporalium quam spiritualium habeatur. Quod aliquo modo derogat spiritualium dignitati, et convenienti administrationi, et saltem habet speciem mali, quae ab omnibus Christianis cavenda est, dicente Paulo, 2 Thes. 5: *Ab omni specie mali abstinete vos*; maxime vero hoc servandum est ecclesiasticis personis, et in pertractandis spiritualibus rebus, atque ideo merito potuit Ecclesia illam permutationem prohibere intuitu religionis, ad cavendam illam mali speciem, ut dixit Pontifex in cap. *Audivimus*, 4, de Simon. In aliis autem materiis pure spiritualibus non habet locum haec ratio, neque ex parte unius rei, pro qua altera datur, potest aliquid temporale considerari, ratione cujus fiat prohibitio, praesertim in ordine ad vitandam simoniam, vel periculum, aut speciem ejus. Et ita in permutatione earum non videtur habere posse locum simonia quia prohibita. Ad hoc autem facile possemus concedere totum quod inferitur. Ideo enim in assertionem indefinite locuti sumus, solumque diximus non repugnare;

nam ad hoc satis est quod in aliqua materia spirituali possit habere locum talis simonia, nec est necessarium ut ad omnem materiam extendatur. Adde vero potestatem ecclesiasticam ad prohibenda pacta, et commutationes inter spiritualia, de se universalem esse, et in quacumque materia posse illas prohibere, si sufficiens ratio occurrerit ad prohibitionem faciendam: sine tali enim ratione nec operatur illa potestas, quia lex debet esse rationalis, nec potestas data est in destructionem, sed in aedificationem. At vero si abusus aliquis introduceretur per commutationem aliquarum functionum pure spiritualium, ut absolutio- nem pro absolute praestando, vel quidpiam simile, merito posset Ecclesia talem commutationem prohibere, ut per se constat. Et fortasse talis prohibitionis transgressio ad simoniam etiam pertineret, ut paulo inferius dicam.

6. *Permutatio beneficiarum, propria auctoritate facta, est vera simonia.* — Dico secundo: permutatio unius rei spiritualis pro alia spirituali in beneficiis ecclesiasticis, et in his quae illa concernunt, prohibita est per Ecclesiam, si propria auctoritate fiat, et sic facta, veram simoniam continet, quia prohibita. Prima pars satis ex jure constat, et ita in illa nulla est controversia, cap. *Quaesitum cum olim*, de Rerum permutatione, c. *Majoribus*, de Praebend., ubi de sola permutatione dignitatum sermo est; verumtamen in aliis juribus declaratur seu extenditur ad omnia beneficia. Et ita etiam intelligitur generalis regula, in cap. ultim. de Pactis, quod in his spiritualibus omnis pactio prohibita est; permutatio enim quaedam pactio est, ut constat.

7. *An permutatio beneficiarum sine interventu pecuniae sit simonia ratione prohibitionis ecclesiasticae.* — *Pars negativa.* — Difficultas vero est in posteriori parte assertionis, an talis permutatio beneficiarum simpliciter facta, et sine interventu pecuniae, vel alterius temporalis aequivalentis, sit vera simonia ratione ecclesiasticae prohibitionis. Quidam enim contendunt quod, licet sit mala quia prohibita, non tamen est simonia. Quod juxta opinionem Durandi supra tractatam, cap. 8, recte diceretur; tamen praeter illum citantur pro hac sententia Soto, lib. 9 de Just., q. 7, art. 2, et Covarruvias, l. 2 Var., c. 5, n. 4 et 5. Sed neuter ibi tractat de hac re, sed de renunciatione beneficii sub conditione; et quia putant non esse simoniacam, putant etiam non esse illicitam nec prohibitam, ut infra videbimus. Neminem ergo invenio hanc opinionem tenen-

tem, praeter Durandum, et vix potest defendi, nisi juxta illius sententiam. Nihilominus aliqui viri docti dixerunt, licet possit dari simonia de jure positivo, non tamen in hac materia permutationis beneficiarum, quia in ea non datur temporale pro spirituali. Sed ad hoc jam a nobis responsum est, habere temporale admixtum, et ratione illius posse esse fundamentum simoniae prohibita. Contra hoc vero instatur, quia in beneficio temporale est accessorium, spirituale principale; at in rebus vel actionibus accessorium in considerationem non venit, sed sequitur principale, leg. 1, ff. de Auctor. tutor.; ergo. Et confirmatur, quia si haec permutatio esset simoniaca, non posset auctoritate Episcopi fieri, quia non potest ille dispensare in jure communi, quod est jus superioris: at potest licite fieri Episcopi auctoritate; ergo non est simonia quia prohibita.

8. *Pars affirmativa eligitur.* — Nihilominus contraria sententia communis est, et omnino vera. Illam enim tenent ex Theologis Paludan., Richardus, Major, Argent., Sot. et Vict., locis citatis in prima assertionem: et Summistae omnes, et Canonistae ibidem allegati; et Anton., 2 par., tit. 1, cap. 5, § 8; Rebuff., in Pract., 3 p., tit. de Permutatione, num. 52. Ugolin., Tab. 1, cap. 27; Redoan., titul. de Simon., part. 3, et 13. Probaturque primo ex cap. *Cum olim*, de Rerum permut., et clarius in cap. *Quaesitum*, eod., ibi: *Praesertim pactio- ne praemissa, quae circa spiritualia, vel connexa spiritualibus, labem semper continet simoniae.* Respondent aliqui illud esse verum, quando permutatio fit pactio praemissa. Sed interrogo de qua pactio sit praemissa: an de pactio- ne dandi aliquid temporale ultra beneficium, vel de pactio- ne et conventionem dandi unum beneficium pro alio. Primum dici non potest, juxta mentem Pontificis in illo textu, quia nec de hoc erat quaesitum, sed solum: *An commutationes fieri valeant praebendarum*; nec pro ratione dubitandi afferebatur, quod dandum erat aliquid temporale, sed solum quod in Concilio Turon., c. *Majoribus*, de Praebend., tantum inter dignitates videbatur prohibita permutatio. Unde etiam intelligitur, solum ibi de permutatione mala, quia prohibita, fuisse interrogatum Pontificem. Debet autem responsio esse interrogationi proportionata. Non ergo agitur ibi de alio puncto, in quo temporale detur pro spirituali: nam haec simonia contra jus divinum est, unde nullum verbum ibi reperitur, quo tale pactum signi-

ficitur. Ergo pactio illa non est, nisi de pura commutatione unius beneficii pro alio; ergo illa est simoniaca, juxta illum textum.

9. *Dubium circa Pontificis verba.*—*Solvitur.*—Dices: quid ergo vult Pontifex ibi, cum ait: *Generaliter teneas, quod commutationes præbendarum de jure fieri non possunt, præsertim pactione præmissa?* Nam si pactio tantum est de pura permutatione, superflue additur illud, *præsertim, etc.*, quia impossibile est fieri permutationem sine pactione, quia permutatio, contractus quidam est, et omnis contractus est pactio. Respondeo, fortasse illud verbum solum fuisse additum ad explicandum in quo consistat deformitas illius permutationis factæ sine auctoritate Episcopi, quia fit in vi pacti; vel certe dici potest permutationem simpliciter posse fieri, primo solo facto dando et recipiendo sine alia pactione, vel quod etiam fiat pactio per mutuam obligationem in futurum: et utraque permutatio est illicita et simoniaca, sed posterior est magis clara et deterior, quia plures obligationes includit. Quæ distinctio potest intelligi ex lege *Ex placito*, codice de Rerum permutatione, ubi prius dicitur, ex placito permutandi, re non secuta, actionem non competere; et subditur: *Nisi stipulatio subjecta ex verborum obligatione quæsierit partibus actionem.* Sic ergo potest esse permutatio sine pacto, et cum illo.

10. *Aliter confirmatur assertio.*—Posset item persuaderi assertio ex dictis supra contra Durandum, si pro fundamento sumeret contraria sententia, nullam dari simoniam contra jus positivum; si autem admittatur aliqua simonia contra jus positivum, non video quomodo possit negari, in hoc facto prohibito reperiri. Nam si pro beneficio, vel alia re spirituali detur res mere temporalis, jam simonia non esset contra jus humanum, sed contra divinum. Quando ergo in materia beneficii potest esse simonia, quia prohibita? Respondent, quando id quod datur, est mere temporale, sed modus dandi non esset sufficiens ad simoniam, nisi prohiberetur. Sed hinc sumo argumentum satis efficax. Nam si lex facit modum sufficientem ad simoniam, qui de se non erat, cur non poterit etiam facere ut res, quæ de se non erat sufficiens ad pretium ex natura rei, ex prohibitione et quasi taxatione legis sit sufficiens ad commutationem simoniacam? Certe non potest reddi ratio quæ satisfaciatur.

11. *In hac materia non distinguitur illicitum quia prohibitum, et simoniacum.*—Valde probabile est si de facto esset prohibita ab Ec-

clesia commutatio inter mere spiritualia, talem commutationem esse simoniacam.—Sed præterea ostendo ex principiis supra positis, in hac materia et in hac actione non distingui illicitum quia prohibitum, et simoniacum ex eodem capite. Et argumentor in hunc modum: illa permutatio et pactio est illicita in materia spirituali contra religionem; sed solum ratione voluntariæ pactionis et commutationis; ergo est simonia. Antecedens supponitur ex dictis contra Durandum, quia illa transgressio non est formaliter contra obedientiam, nec contra justitiam, sed sumit speciem ex materia; unde necessario est contra religionem. Quod autem deordinatio non aliunde quam ex prohibito pacto oriatur, per se evidens est, et ex dictis iuribus et ex cap. *Cum universorum*, de Rerum permutatione. Consequentia vero probatur, quia illa est quædam irreligiositas, et non potest ad aliam speciem vitiorum contra religionem pertinere. Suppono enim resignationem beneficiorum fieri in manibus prælati, et ab ipso conferri, tamen ex pactione præcedenti, de qua nulla mentio facta est; ibi ergo non intervenit injuria, neque alia malitia contra divinum jus; tota ergo malitia consistit in pacto prohibito per ecclesiastica jura. Jam ergo probatur consequentia, quia simonia non est aliud quam irreligiositas circa res sacras et spirituales, seu sacrilegium commissum per iniquam negotiationem circa illas. Et discurrendo per alias species irreligiositatis, facile constabit, in nulla alia specie vitii contra religionem posse collocari. Et propterea mihi valde probabile est, quod si de facto esset prohibita per Ecclesiam pactio et commutatio inter aliqua mere spiritualia, ita ut illa esset mala quia prohibita, necessario esset quædam simonia, quia esset peccatum contra religionem, et contra debitum modum contractandi res sacras, et non perfurtum, nec per alias actiones sacrilegas, sed per negotiationem prohibitam circa illas, ut spirituales sunt. Unde hoc existimo in rigore sufficere posse ad rationem simoniæ, saltem de possibili. Ideoque cum communiter dicitur simoniam non intervenire, nisi cum datur temporale pro spirituali, intelligitur ex natura rei, et stando in divino jure; absolute vero extendi potest ad omnem commutationem de re spirituali, quæ in reverentiam ejus fieri prohibeatur.

12. *Longe id certius est, quando prohibitum fit in rebus spiritualibus ratione temporalitatis quam involvunt.*—Sed quicquid de hoc sit

(quod magis potest esse dubium), longe certius id est, quando commutatio est prohibita ad vitandam speciem et occasionem simoniæ, quæ esse potest in tali materia, ratione temporalitatis quam involvit, ut paulo antea declaravi. Et amplius suaderi potest, quia ex parte materiæ simoniæ, non solum est sufficiens materia simoniæ res in se vere spiritualis, sed etiam res temporalis annexa spirituali quando per legem ecclesiasticam constituta est, ut sic dicam, in illo ordine per prohibitionem, et quasi annexionem positivam. Ergo et e contrario res spiritualis habens annexam temporalem, potest ratione illius prohiberi in commutationem alterius rei similis adduci, et consequenter constitui tanquam sufficiens pretium ad simoniam constituendam. Atque ita factum est in beneficiis, ut declaravi. Neque obstat quod temporale in beneficio sit accessorium, quia, licet ex natura rei accessorium sequatur principale, si ordo non pervertatur, homines tamen sæpe abutuntur his rebus, et magis amant accessorium quam principale; et ideo morale periculum est ne, quando videntur principale pro principali permutare, potius pro accessorio permutent. Merito ergo lex ecclesiastica potuit huic malo providere, et ita prohibere illam permutationem, ne spiritualia, quæ ibi sunt principalia, pro temporalibus, quæ sunt accessoria, darentur. Et ita in generali loquendo de simonia, de facto prohibita divino jure, vel humano, dicendum est pretium, vel quasi pretium quod in illa intervenit, esse rem temporalem, vel nudam, vel conjunctam rei spirituali, si per Ecclesiam prohibita sit in talem commutationem adduci.

13. *Solvitur confirmatio oppositæ sententiæ.*—Et per hæc satisfactum est principali motivo alterius sententiæ. Confirmatio autem nullam habet difficultatem, quia ipsa lex, prohibens permutationes has privatim factas, concedit ut auctoritate Episcopi fieri possint, ut videbimus capite sequenti. Et ideo, dum ita fit permutatio, non dispensat Episcopus in lege pontificia prohibente permutationem, quia lex non prohibuit talem permutationem. Denique, ut disputatio hæc non de solo modo loquendi, nec in sola speculatione sistere videatur, quod ad praxim attinet, non parum referre potest, ut infra agendo de penis videbimus. Et ideo verius censeo, in foro saltem ecclesiastico, talem permutationem cum pactione occulta tanquam veram simoniam jure censi. Ita enim loquuntur jura, et omnia pontificia rescripta,

et Doctores communiter, a quibus usus vocum in propria arte sumendus est. Et consequenter etiam in ordine ad forum pœnitentiæ lapsus hic tanquam simoniacus reputandus est. Nam si simonia circa beneficia esset reservata, sine dubio hæc etiam comprehenderetur sub tali reservatione, et sic de aliis ad illud forum pertinentibus. Ac denique in confessione hujus peccati, clarum est non posse aliter quam ut simoniam in confessione declarari, et ita credo esse in usu omnium.

14. *Simoniam est contra jus positivum commutationes facere in provisionibus beneficiorum.*—Ex his colligitur esse simoniam, saltem contra jus positivum, commutationes facere in actionibus pertinentibus ad provisiones beneficiorum, quæ a potestate vel jure aliquo spirituali procedunt; ut verbi gratia, cum duo electores ita paciscuntur: Tu elige hunc, et ego eligam illum; vel elector cum confirmatore, vel etiam si electio vel confirmatio pro collatione alicujus beneficii, vel promissione illius fiat, juxta caput *De hoc*, de Simon. Imo etiam si patronus præsentationem offerat, si alter sibi renunciatur beneficium. Ita sentiunt Doctores citati. Et colligitur aperte ex dictis iuribus, et ex aliis, quæ in universum prohibent pacta in his materiis, cap. *Cum pridem*, et cap. ult. de Pactis, cum similibus. Ratio vero est, quia, licet hic videatur spiritualis functio pro spirituali commutari, tamen moraliter loquendo, et cum præsumptione, ut sic dicam, non æstimatur ut quid spirituale, sed ut via et medium ad lucrum temporale, et ideo merito tales commutationes ab Ecclesia prohibita sunt. Item jura prohibent similia pacta inter ea quæ connexa sunt spiritualibus: sed hæc omnia sunt beneficiis annexa, nam ad illa ordinantur, et ab eis æstimationem habent; est ergo hæc commutatio prohibita, et consequenter est simonia quia prohibita, quia ex materia statim resultat hæc malitia, quod eodem modo declarandum et probandum est, sicut de beneficiis diximus.

15. *Ita sentiendum de aliis spiritualibus quæ habent temporalia annexa consequenter, licet beneficia non sint.*—Secundo, infero doctrinam hanc extendi ad omnia spiritualia, quæ habent temporalia annexa consequenter, etiamsi proprie et in rigore beneficia non sint, quia non sunt perpetua, ut, verbi gratia, si beneficium pro vicaria etiam amovibili ad nutum permutetur, vel quid simile. Probatur primo, quia est eadem ratio malitiæ et prohibitionis, ut constat. Secundo, quia in dicto